

Отже, можна підвести підсумок, що життєвий світ людини і культура мають нерозривний зв'язок та взаємовплив. Культура визначає наші цінності, норми поведінки, ідентичність та сприйняття світу, створюючи унікальний контекст для нашого життя. З іншого боку, життєвий світ людини змінюється та вдосконалюється під впливом культурних факторів і може бути модифікованим через культурну адаптацію.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пилипенко С. Г., Моїсєєва Н. І., Омельченко Г. Ю. Культурна ідентичність особистості в умовах глобалізації та інформатизації сучасності. *Innovative solutions in modern science*. 2017. №. 1 (10). С. 124–131

Бабенко Наталія Миколаївна

Науковий керівник – канд. псих. наук, доц. Підчасов Є.В.

Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди

ЕКОЛОГІЧНА СВІДОМІСТЬ ЯК ПРОВІДНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИСТОСТІ ЗА СУЧАСНИХ УМОВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Реальність сьогодення вимагає від кожного замислитися над загрозою виживання людства у найближчому майбутньому.

Світова громадскість усвідомила, що людство має загальні глобальні проблеми, без вирішення яких неможливий стійкий розвиток жодної держави. Серед перших провідне місце займають питання екологічної безпеки.

Екологічна безпека – це процес запобігання виникненню та конструктивного розв'язання екологічних проблем.

Екологічні проблеми – це зміни стану довкілля, які можуть погіршити умови життєдіяльності людини.

Виокремлюють два аспекти екологічних проблем:

- екологічні кризи, що виникають внаслідок природних процесів;
- екологічні кризи, що викликані антропогенною дією і нераціональним природокористуванням з боку суспільства.

Екологічна криза має не тільки техногенні коріння, вона обумовлена також рівнем формування екологічною культурою населення.

Екологічна культура – це певна модель життєдіяльності людини, що формується у контексті її взаємовідносин з навколишнім середовищем у напрямі сприяння здоровому способу її існування та екологічній безпеці суспільства.

Екологічна безпека суспільства базується, насамперед, на усвідомленні кожним його представником існування певних загроз щодо функціонування навколишнього середовища за сучасних умов розвитку глобального світу [2].

Екологічна свідомість, як і свідомість взагалі, має характеризуватися певним ставленням особистості до світу та до себе у цьому світі. Цей підхід дає

розуміння для встановлення шляхів подолання розриву між тим, що особистість знає про проблеми довкілля, і тим, що вона робить для розв'язання цих проблем.

У екологічній свідомості дослідниками виокремлюється низка певних особливостей, які, в свою чергу, обумовлюють специфіку її функціонування в загальній структурі суспільної свідомості.

До таких особливостей цими дослідниками пропонується відносити:

1) комплексний характер (який обумовлений станом і результатом функціонування системи «людина – природа»);

2) цілеспрямованість щодо свого об'єкту відображення та пізнання у всій його різноякісності та гетерогенності;

3) прогностичність (здатність бачити не тільки найближчі наслідки змін, що здійснюються в природі, але й наслідки більш віддаленого порядку) [2].

Становлення екологічної свідомості в сучасну епоху, на думку багатьох учених, відбувається за чотирма основними напрямками:

– науковим (реалізація на практиці наявних теоретичних і практичних знань щодо конструктивної оптимізації виробничої діяльності людини за умов максимального забезпечення збереження навколишнього середовища);

– економічним (обґрунтування економічної недоцільності виробничої діяльності, що руйнує оточуюче людину природне середовище);

– культурним (збереження довкілля\цілісного простору у контексті його розгляду як одного із провідних елементів культурного середовища);

– політичним (прагнення формувати в суспільстві умови, що відповідають в повному обсязі всім рівням гідності існування людини).

Забезпечити такі напрями формування цього типу суспільної свідомості може, насамперед, тільки комплексна система екологічної освіти та відповідного виховання [1].

ЛІТЕРАТУРА

1. Радей А. С. Екологічна свідомість і культура: теоретико-методологічний аспект // Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка : збірник наукових праць. – 2008. – № 3(24). – С. 74 URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/8812/1/15.pdf>
2. Семенюк Н. Екологічна культура — необхідний фактор безпечної перспективи розвитку суспільства URL: <https://social-science.uu.edu.ua/article/366>

Баришніков Віктор Олександрович
Науковий керівник – канд. філос. наук, проф. Фірсова Л.В.
Державний біотехнологічний університет

ЯК Я РОЗУМІЮ ЛЮБОВ ДО МУДРОСТІ